

a naznačila, co se dá od vzbouřené holoty očekávat. Do války po boku Rakouska vstupují Velká Británie, Nizozemí, Španělsko, Sardinie, Neapolsko, Portugalsko a celá Svatá říše římská. Francie je ve válce s celým světem. Není to poprvé, ani naposled.

Pád revoluce a následný převrat v roce 1799 přivede k moci malého velkého muže. Bývalý dělostřelec, nyní geniální vojevůdce táhne následující roky Evropou a mění její mapu i řád. Jakmile to situace dovolí, stává se Napoleon Bonaparte diktátorem Francie, ale sám se označí eufemisticky titulem *První konzul*. Není síly, která by jej zastavila.

Dobývá celý Apeninský poloostrov, stejně jako území říše na levém břehu Rýna. Vítězí a diktuje mírová ujednání. Mír podepsaný v roce 1801 v Lunéville je pro Svatou říši římskou likvidační a ztráta území na říšsko-francouzských hranicích jde na úkor říšských duchovních knížat, kurfiřtů. Ta požadují kompenzace, což vyvolá dominový efekt a rozvrátí tradiční vazby. Brzy je jasné, že císař František II. se do almanachu největších vojevůdců 19. století určitě nedostane. I on sám pochopil, že dny starých říší jsou sečteny, a snaží se zachránit, co se dá. Tedy Rakousko. Dne 11. srpna 1804 vyhláší Rakouské císařství a sebe jmenuje císařem Františkem I. Nadále zatím zůstává i císařem Svaté říše římské národa německého jako František II. Minimálně na 200 let tím způsobí v hlavách školních dětí totální zmatek...

Zdá se, že Napoleon je první strom, který poroste do nebe. V květnu 1804 se prohlásí francouzským císařem a v prosinci sám sebe vlastní rukou korunuje, přestože korunovaci přihlíží papež Pius VII.! To tu ještě nebylo! Padá další z absolutních tabu, princip *Dei gratia* neboli z Boží milosti, z něž byla dosud odvozována panovnická legitimita. Neplatí základy, na nichž dosud stál svět! *Proprio gratia* neboli z vlastní milosti je leitmotiv korunovace nového francouzského císaře. Skromnost k jeho nejsilnějším povahovým rysům rozhodně nepatří. A to ještě není konec.

Jako by ponížení nebylo dost. Přes všechny rakouské ústupky Napoleon 13. listopadu 1805 snadno obsadí Vídeň. Vzápětí se ukáže, že to byl jen úvodní krok k jinému tanci. Mohyla míru, zvláštní označení místa u obce Austerlitz – nám známé jako Slavkov – odkud Napoleon řídí masakr, nazvaný bitva tří císařů. Po několika

Napoleon Bonaparte učinil při své císařské korunovaci z papeže Pia VII. pouhého diváka!

úhybných manévrech a předstírání slabosti nakonec Bonaparte rakouská i ruská vojska rozdrtí. Hotovo! Podmínky míru, uzavřeného 26. prosince 1805 v Prešpurku, jsou pro Habsburky strašné. Rakousko musí zmizet z Itálie, ztrácí Tyrolsko a další rodové země. Za pomoc a podporu v boji povyšuje Napoleon kurfiřty bavorského a württenberského na krále!

Svatá říše římská národa německého neexistuje! Císař František II. se 6. srpna 1806 vzdává římské koruny a prohlašuje ji po tisíci letech za rozpuštěnou. Bez souhlasu Napoleona se na kontinentu nehne ani list, tím méně panovnický trůn. Ale on není ještě u konce. Po kapitulaci Pruska v létě 1807 zbývá Rusko, když Anglie svou suverenitu uhájila díky admirálu Nelsonovi již měsíc před Slavkovem v námořní bitvě u Trafalgaru. Na suchu to jde Napoleonovi zřejmě o něco lépe. Ale vyzná se nejen ve vedení válek a bitev. Ví, že jedna věc je úspěchu docílit, daleko důležitější je však umět jej prodat. A velká hra potřebuje pořádné kulisy a velký komparz. Kulisami je na podzim roku 1808 Erfurt a komparzem účastníci kongresu v obsazení čtyři králové a 34 knížat, kořících se diktátorovi! Na sjezdu ponížených ale chybí nejžádanější skalp, neboť císař František I. v tomto kuse odmítl hrát. Rozčilený Napoleon mu píše: *Bylo v mé moci rakouskou monarchii zničit. Čím Vaše Veličenstvo je, je z mé vůle.* František I. mu místo odpovědi vyhlásí v květnu 1809 novou válku.

První bitva u Aspern přinese sladké ovoce vítězství, které ale vzápětí zhořkne v odvetě, kdy u Wagramu utrží Rakousko další velkou porážku. Napoleon, jak jinak, vzpoury nepromíjí a František I. musí potupný mír podepsat přímo v Schönbrunnu.

Přímým důsledkem drtivé porážky protinapoleonské koalice v bitvě u Slavkova bylo rozpuštění Svaté říše římské v srpnu 1806.

Nicméně výhra u Aspern a relativně úspěšná kampaň Angličanů ve Španělsku ukázaly, že diktátor je porazitelný. Je to poznání, které se bude hodit. Vesla rakouské zahraničí politiky se ujímá kníže Klemens Václav Metternich, Bohem nadaný politik. O co méně má navenek hrdosti, o to více má trpělivosti, a hlavně mazanosti. Nastaví Napoleonovi pokornou tvář a čeká. Metternich ví, že nejlepším strategickým partnerem je Čas. V šachové partii, kterou rozehrál, nejprve obětuje dámu. Jde o císařovu nejstarší dceru Marii Luisu, jež je nabídnuta Napoleonovi jako manželka. Ten nabídku přijímá, i když ví, proč přišla. *Daruji si předky. Žením se s břichem*, prohlásí sarkasticky. Ale ani babička nevěsty, Marie Ludovika, nezůstane pozadu, když utrousí: *Všechno, co v mém neštěstí ještě chybělo, bylo stát se ďáblovou prababičkou*. Zmíněný malý ďábel dostane jméno Napoleon II. František a od taťky titul římský král.

Kníže Klemens Václav von Metternich, politik a diplomat, muž který řídil Evropu.

Porážka Napoleona v bitvě u Aspern ukázala, že každého je možné porazit. Bohužel rakouská radost z vítězství netrvala dlouho.